

CLASSICAL TRIPOS PART IA

Tuesday 14 June 2005 9 to 12

Paper 5

GREEK AND LATIN TEXTS

*In Section A, candidates should answer **either** Question I(a) **or** Question I(b).*

All candidates should answer Question II.

*In Section B candidates should answer **two** Questions.*

Sections A and B carry equal weight.

*Answers from **each** Section **must** be written in a separate booklet.*

*Write your **number** (not your name) on the cover of **each** Section booklet.*

Candidates who do not write legibly may find themselves at a grave disadvantage.

SPECIAL REQUIREMENTS

8 Page Answer Book ×2

Rough Work Pad

**You may not start to read the questions
printed on the subsequent pages of this
question paper until instructed that you
may do so by the Invigilator**

SECTION A

Candidates who are sitting Paper 1 (Greek Translations) must answer question I(a). Candidates who are sitting Paper 2 (Alternative Greek Translations) must answer question I(b).

In Section A both the Greek questions and the Latin question carry 50 marks each. Answers to the questions within these should be in the form of a single word or short phrase. or. if an explanation is called for. a sentence or two.

I GREEK

I(a)

ὄτι μὲν τοίνυν οὗτος ἦν ὁ ἀδικήσας, ᾧ βουλή, καὶ ἐπιβουλεύσας ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐγὼ
 τούτῳ, ὑπὸ τῶν παραγενομένων μεμαρτύρηται ὑμῖν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ μὲν μειράκιον εἰς
 γναφεῖον κατέφυγεν, οὗτοι δὲ συνεισπεσόντες ἤγον αὐτὸν βία, βοῶντα καὶ κεκραγῶτα καὶ
 μαρτυρόμενον. συνδραμόντων δὲ ἀνθρώπων πολλῶν καὶ ἀγανακτούντων τῷ πράγματι καὶ
 δεινὰ φασκόντων εἶναι τὰ γιγνόμενα, τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν ἐφρόντιζον, Μόλωνα δὲ τὸν
 γναφέα καὶ ἄλλους τινὰς ἐπαμύνειν ἐπιχειροῦντας συνέκοψαν. ἤδη δὲ αὐτοῖς οὐσι παρὰ τὴν
 Λάμπωνος οἰκίαν ἐγὼ μόνος βαδίζων ἐντυγχάνω, δεινὸν δὲ ἠγησάμενος εἶναι καὶ αἰσχρὸν
 περιδεῖν οὕτως ἀνόμως καὶ βιαίως ὑβρισθέντα τὸν νεανίσκον, ἐπιλαμβάνομαι αὐτοῦ. οὗτοι δέ,
 δι' ὃ τι μὲν τοιαῦτα παρενόμουν εἰς ἐκείνον, οὐκ ἠθέλησαν εἰπεῖν ἐρωτηθέντες, ἀφέμενοι δὲ
 τοῦ νεανίσκου ἔτυπτον ἐμέ. μάχης δὲ γενομένης, ᾧ βουλή, καὶ τοῦ μειρακίου βάλλοντος
 αὐτοὺς κάμου περὶ τοῦ σώματος ἀμυνομένου καὶ τούτων ἡμᾶς βαλλόντων, ἔτι δὲ τυπτόντων
 αὐτὸν ὑπὸ τῆς μέθης κακείνου ἀμυνομένου, καὶ τῶν παραγενομένων ὡς ἀδικουμένοις ἡμῖν
 ἀπάντων ἐπικουρούντων, ἐν τούτῳ τῷ θορύβῳ συντριβόμεθα τὰς κεφαλὰς ἅπαντες. καὶ οἱ μὲν
 ἄλλοι οἱ μετὰ τούτου παροινήσαντες, ἐπειδὴ τάχιστα με εἶδον μετὰ ταῦτα, ἐδέοντό μου
 συγγνώμην ἔχειν, οὐχ ὡς ἀδικούμενοι ἀλλ' ὡς δεινὰ πεποιηκότες· καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου
 τεττάρων ἐτῶν παρεληλυθότων οὐδὲν μοι πώποτε ἐνεκάλεσεν οὐδεὶς.

LYSIAS III 15-19

Answer each question. Each question is worth 10 points (total 50 points).

1. Identify the **gender**, **case** and **number** (3 items total) of each of these ten words (1 point for each word):

- (a) βουλή (line 1)
- (b) γναφεῖον (line 3)
- (c) δεινὰ (line 5)
- (d) γναφέα (line 6)
- (e) αἰσχρὸν (line 7)
- (f) μέθης (line 12)
- (g) κεφαλὰς (line 13)
- (h) ἅπαντες (line 13)
- (i) ἐτῶν (line 16)
- (j) οὐδέν (line 16)

2. Identify the **person**, **number**, **tense**, **voice** and **mood** (5 items total) of these five verbs (2 points for each word):

- (a) μεμαρτύρηται (line 2)
- (b) ἐφρόντιζον (line 5)
- (c) ἐντυγχάνω (line 7)
- (d) παρενόμουν (line 9)
- (e) εἶδον (line 14)

3. Identify the **gender**, **case**, **number**, **tense** and **voice** (5 items total) of these five participles (2 points for each participle):

- (a) συνεισπεσόντες (line 3)
- (b) συνδραμόντων (line 4)
- (c) ἡγησάμενος (line 7)
- (d) ἐρωτηθέντες (line 9)
- (e) ἀφέμενοι (line 9)

4. State and explain, avoiding translation into English, the **case** of these five words (2 points each):

- (a) τούτῳ (line 2)
- (b) βία (line 3)
- (c) πράγματι (line 4)
- (d) νεανίσκου (line 10)
- (e) κεφαλᾶς (line 13)

5. Answer **any two** of these four questions (5 points each):

- (a) On what word does the ὅτι clause in line 1 depend?
- (b) Explain the use of the infinitive in περιδεῖν (line 8).
- (c) The word ὡς appears twice in line 15 with identical meaning. What part of speech is this word here?
- (d) If the modal particle ἄν were supplied with ἐνεκάλεσεν (line 16), how would the translation of this verb (and only this verb) be affected?

[TURN OVER

I(b)

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι κελεύει, ἐάν τις ἄνθρωπον ἐλεύθερον ἢ παῖδα αἰσχύνῃ βία, διπλὴν τὴν βλάβην ὀφείλειν· ἐάν δὲ γυναῖκα, ἐφ' αἰσπερ ἀποκτείνειν ἕξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι· οὕτως, ὦ ἄνδρες, τοὺς βιαζομένους ἐλάττονος ζημίας ἀξίους ἡγήσατο εἶναι ἢ τοὺς πείθοντας· τῶν μὲν γὰρ θάνατον κατέγνω, τοῖς δὲ διπλὴν ἐποίησε τὴν βλάβην, ἡγούμενος τοὺς μὲν διαπραττομένους βία ὑπὸ τῶν βιασθέντων μισεῖσθαι, τοὺς δὲ πείσαντας οὕτως αὐτῶν τὰς ψυχὰς διαφθεῖρειν, ὥστ' οἰκειότερας αὐτοῖς ποιεῖν τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας ἢ τοῖς ἀνδράσι, καὶ πᾶσαν ἐπ' ἐκείνοις τὴν οἰκίαν γεγονέαι, καὶ τοὺς παῖδας ἀδήλους εἶναι ὁποτέρων τυγχάνουσιν ὄντες, τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν μοιχῶν. ἀνθ' ὧν ὁ τὸν νόμον τιθεὶς θάνατον αὐτοῖς ἐποίησε τὴν ζημίαν. ἐμοῦ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οἱ μὲν νόμοι οὐ μόνον ἀπεγνωκότες εἰσὶ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κεκελευκότες ταύτην τὴν δίκην λαμβάνειν· ἐν ὑμῖν δ' ἐστὶ πότερον χρὴ τούτους ἰσχυροὺς ἢ μηδενὸς ἀξίους εἶναι. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι πάσας τὰς πόλεις διὰ τοῦτο τοὺς νόμους τίθεσθαι, ἵνα περὶ ὧν ἂν πραγμάτων ἀπορώμεν, παρὰ τούτους ἐλθόντες σκεψώμεθα ὅτι ἡμῖν ποιητέον ἐστίν. οὗτοι τοίνυν περὶ τῶν τοιούτων τοῖς ἀδικουμένοις τοιαύτην δίκην λαμβάνειν παρακελεύονται. οἷς ὑμᾶς ἀξιώ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν· εἰ δὲ μή, τοιαύτην ἄδειαν τοῖς μοιχοῖς ποιήσετε, ὥστε καὶ τοὺς κλέπτας ἐπαρεῖτε φάσκειν μοιχοὺς εἶναι, εὖ εἰδότας ὅτι, ἐὰν ταύτην τὴν αἰτίαν περὶ ἑαυτῶν λέγωσι καὶ ἐπὶ τούτῳ φάσκωσιν εἰς τὰς ἀλλοτρίας οἰκίας εἰσιέναι, οὐδεὶς αὐτῶν ἄψεται. πάντες γὰρ εἰσονται ὅτι τοὺς μὲν νόμους τῆς μοιχείας χαίρειν ἐὰν δεῖ, τὴν δὲ ψήφον τὴν ὑμετέραν δεδιέναι· αὕτη γὰρ ἐστὶ πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει κυριωτάτη.

LYSIAS I 32–36

1. Choose five examples of indirect statement in the passage. State their introductory verbs and the verbs in the subordinate clause of indirect speech and state which type of construction is being used (i.e. either nom/acc and inf, nom/acc and participle or finite verb). [15 marks]
2. List all the attributive participles in the passage. Give their tense and voice. [12 marks]
3. Parse as fully as possible: κατέγνω (line 4)
γεγονέαι (line 7)
τιθεὶς (line 8)
ἀπεγνωκότες (line 9)
σκεψώμεθα (line 12) [10 marks]
4. There are several conditionals in this passage. Translate the protasis ('if' clause) and apodosis ('then' clause) of each. [8 marks]
5. (a) What verb is directly governed by the ὥστε in line 15? [1.5 marks]
(b) Explain the point Euphiletus is making in the sentence which runs εἰ δὲ μή... ἄψεται (lines 14–17). [1.5 marks]
(c) Give a natural English translation of the phrase χαίρειν ἐὰν δεῖ (lines 17–18)? [2 marks]

II LATIN

etenim iam diu. patres conscripti. in his periculis coniurationis insidiisque
 uersamur. sed nescio quo pacto omnium scelerum ac ueteris furoris et audaciae
 maturitas in nostri consulatus tempus erupit. quodsi ex tanto latrocinio iste unus
 tollitur. uidebimur fortasse ad breue quoddam tempus cura et metu esse releuati. 5
 periculum autem residebit et erit inclusum penitus in uenis atque in uisceribus rei
 publicae. ut saepe homines aegri morbo graui cum aestu febrisque iactantur. si
 aquam gelidam biberunt. primo releuari uidentur. deinde multo grauius
 uehementiusque adfluctantur. sic hic morbus. qui est in re publica. releuatus istius
 poena uehementius reliquis uiuis ingrauescet. qua re secedant inprobi. secernant se a
 bonis. unum in locum congregentur. muro denique. quod saepe iam dixi. secernantur 10
 a nobis: desinant insidiari domi suae consuli. circumstare tribunal praetoris urbani.
 obsidere cum gladiis curiam. malleolos et faces ad inflammandam urbem comparare;
 sit denique inscriptum in fronte unius cuiusque. quid de re publica sentiat. polliceor
 hoc uobis. patres conscripti. tantam in nobis consulibus fore diligentiam. tantam in
 uobis auctoritatem. tantam in equitibus Romanis uirtutem. tantam in omnibus 15
 bonis consensionem. ut Catilinae profectioe omnia patefacta. inlustrata. oppressa.
 uindicata esse uideatis. hisce omnibus. Catilina. cum summa rei publicae salute.
 cum tua peste ac pernicie cumque eorum exitio. qui se tecum omni scelere
 parricidioque iunxerunt. proficiscere ad impium bellum ac nefarium. tu. Iuppiter.
 qui isdem quibus haec urbs auspiciis a Romulo es constitutus. quem Statorem huius 20
 urbis atque imperii uere nominamus. hunc et huius socios a tuis ceterisque templis.
 a tectis urbis ac moenibus. a uita fortunisque ciuium omnium arcebis et homines
 bonorum inimicos. hostis patriae. latrones Italiae scelerum foedere inter se ac nefaria
 societate coniunctos aeternis suppliciis uiuos mortuosque mactabis.

CICERO *In Catilinam* I 31-33

1. (a) Describe the construction of the conditional sentence starting *quodsi* (line 3).
 Translate the sentence.
 (b) Describe the construction of the conditional sentence starting *si aquam*
 (line 6). Translate the sentence. [10 marks]

2. (a) What form is *secedant* (line 9)? Why?
 (b) What form is *insidiari* (line 11)? Why?
 (c) What form is *inflammandam* (line 12)? Why?
 (d) What form is *sentiat* (line 13)? Why? [8 marks]

3. Give the case and gender of:
  - (a) *consulatus* (line 3)
  - (b) *latrocinio* (line 3)
  - (c) *metu* (line 4)
  - (d) *poena* (line 9)
  - (e) *se* (line 9)
  - (f) *domi* (line 11)
  - (g) *unius* (line 13)
  - (h) *uobis* (line 14)

4. Describe the construction of the sentence *polliceor...uideatis* (lines 13-17). Parse
 all verbs. [9 marks]

[TURN OVER

5. (a) What is the subject of *sit denique inscriptum* (line 13)? [2 marks]
(b) What mood is *proficiscere* (line 19)? [1 marks]
(c) What case is *haec urbs* (line 20)? Explain why. [2 marks]
(d) Of which verbs is *tu. Iuppiter* (line 19) the subject? [2 marks]

SECTION B

B1 *Discuss:*

ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οἰμώξας ἡμείβετο μύθῳ·
 ἄ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἰκάνει.
 ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἧῶς τε μέγας τε,
 Τηλέμος Ἰϋρυνίδης, ὃς μαντοσύνη ἐκέκαστο
 καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν· 510
 ὃς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσω,
 χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
 ἀλλ' αἰεὶ τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγγην
 ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκῆν·
 νῦν δέ μ' ἔων ὀλίγος τε καὶ οὔτιδανὸς καὶ ἄκικος 515
 ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἔδαμάσσατο οἴνω.
 ἀλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω,
 πομπὴν τ' ὄτρύνω δόμεναι κλυτὸν ἐννοσίγαιον·
 τοῦ γὰρ ἐγὼ πάϊς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι.
 αὐτὸς δ', αἶ κ' ἐθέλῃσ', ἴησεται, οὐδέ τις ἄλλος 520
 οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων."
 ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 "αἶ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
 εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
 ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἴησεται οὐδ' ἐνοσίχθων."
 ὡς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
 εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
 "κλύθι, Ποσειδάων γαιήοχε κυανοχαίτα·
 εἰ ἔτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι,
 δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἰκέσθαι, 530
 υἱὸν Λαέρτew, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἴκῳ ἔχοντα
 ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι
 οἴκῳ ἐϋκτίμενον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαίαν,
 ὀψέ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπο πάντας ἐταίρους,
 νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὖροι δ' ἐν πῆματα οἴκῳ."
 535

HOMER *Odyssey* IX 506–535

B2 *Discuss:*

- Φα. σιγήσατ', ὦ γυναῖκες· ἔχειργάσμεθα. 565
 Χο. τί δ' ἐστί, Φαίδρα, δεινὸν ἐν δόμοισί σοι;
 Φα. ἐπίσχετ', αὐδὴν τῶν ἔσωθεν ἐκμάθω.
 Χο. σιγῶ· τὸ μέντοι φροῖμιον κακὸν τόδε.
 Φα. ἰὼ μοι, αἰαί·
 ὦ δυστάλαινα τῶν ἐμῶν παθημάτων. 570
 Χο. τίνα θροεῖς αὐδᾶν; τίνα βοᾷς λόγον;
 ἔνεπε, τίς φοβεῖ σε φήμα, γύναι,
 φρένας ἐπίσσυτος;
 Φα. ἀπωλόμεσθα· ταῖσδ' ἐπιστᾶσαι πύλαις 575
 ἀκούσαθ' οἶος κέλαδος ἐν δόμοις πίτνει.
 Χο. σὺ παρὰ κλῆθρα, σοὶ μέλει πομπίμα
 φάτις δωμάτων·
 ἔνεπε δ' ἔνεπέ μοι, τί ποτ' ἔβα κακόν; 580
 Φα. ὁ τῆς φιλίππου παῖς Ἄμαζόνος βοᾷ
 Ἴππόλυτος, αὐδῶν δεινὰ πρόσπολον κακά.
 Χο. ἰὰν μὲν κλύω, σαφές δ' οὐκ ἔχω· 585
 γεγώνει δ' οἷα διὰ πύλας ἔμολεν
 ἔμολέ σοι βοά.
 Φα. καὶ μὴν σαφῶς γε τὴν κακῶν προμνήστριαν,
 τὴν δεσπότου προδοῦσαν ἐξαυδαὶ λέχος. 590
 Χο. ὦμοι ἐγὼ κακῶν· προδέδοσαι, φίλα.
 τί σοι μήσομαι;
 τὰ κρυπτὰ γὰρ πέφηνε, διὰ δ' ὄλλυσαι,
 αἰαί ἔ ἔ, πρόδοτος ἐκ φίλων. 595
 Φα. ἀπώλεσέν μ' εἰποῦσα συμφορὰς ἐμάς,
 φίλως καλῶς δ' οὐ τήνδ' ἰωμένη νόσον.
 Χο. πῶς οὖν; τί δράσεις, ὦ παθοῦς' ἀμήχανα;
 Φα. οὐκ οἶδα πλὴν ἔν, κατθανεῖν ὅσον τάχος,
 τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἄκος μόνον. 600

EURIPIDES *Hippolytus* 565–600

B3 *Discuss:*

ΣΩ. Οὐκοῦν σὺ τῶν Ἑλλήνων ἄριστος ραψωδὸς εἶ;

ΙΩΝ. Πολύ γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἴπ καὶ στρατηγός, ὦ Ἴων, τῶν Ἑλλήνων ἄριστος εἶ;

ΙΩΝ. Εὐ ἴσθι, ὦ Σώκρατες· καὶ ταῦτά γε ἐκ τῶν Ὀμήρου μαθών.

ΣΩ. Τί δὴ ποτ' οὖν πρὸς τῶν θεῶν, ὦ Ἴων, ἀμφότερα ἄριστος ὦν τῶν Ἑλλήνων, καὶ
στρατηγός καὶ ραψωδός, ραψωδεῖς μὲν περιῶν τοῖς Ἕλλησι, στρατηγεῖς δ' οὐ; ἢ ραψωδοῦ
μὲν δοκεῖ σοι χρυσῶ στεφάνῳ ἐστεφανωμένου πολλή χρεία εἶναι τοῖς Ἕλλησι, στρατηγοῦ δὲ
οὐδεμία;

ΙΩΝ. Ἴπ μὲν γὰρ ἡμετέρα, ὦ Σώκρατες, πόλις ἄρχεται ὑπὸ ὑμῶν καὶ στρατηγεῖται καὶ οὐδὲν
δεῖται στρατηγοῦ, ἢ δὲ ὑμετέρα καὶ ἡ Λακεδαιμονίων οὐκ ἂν με ἔλοιτο στρατηγόν· αὐτοὶ γὰρ
οἴεσθε ἱκανοὶ εἶναι.

ΣΩ. Ὡ βέλτιστε Ἴων, Ἀπολλόδωρον οὐ γινώσκεις τὸν Κυζικηνόν;

ΙΩΝ. Ποῖον τοῦτον;

ΣΩ. Ὅν Ἀθηναῖοι πολλάκις ἑαυτῶν στρατηγὸν ἤρηνται ξένον ὄντα· καὶ Φανοσθένη τὸν

Ἄνδριον καὶ Ἱρακλείδην τὸν Κλαζομένιον, οὓς ἦδε ἡ πόλις ξένους ὄντας, ἐνδειξαμένους ὅτι

ἄξιοι λόγου εἰσὶ, καὶ εἰς στρατηγίας καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀρχὰς ἄγει· Ἴωνα δ' ἄρα τὸν Ἐφέσιον

οὐχ αἰρήσεται στρατηγὸν καὶ τιμήσει, ἐὰν δοκῇ ἄξιος λόγου εἶναι; τί δέ; οὐκ Ἀθηναῖοι μὲν

ἐστε οἱ Ἐφέσιοι τὸ ἀρχαῖον, καὶ ἡ Ἔφεσος οὐδεμιᾶς ἐλάττων πόλεως; ἀλλὰ γὰρ σύ, ὦ Ἴων,

εἰ μὲν ἀληθῆ λέγεις ὡς τέχνη καὶ ἐπιστήμη οἶός τε εἶ Ὀμηρον ἐπαινεῖν, ἀδικεῖς, ὅστις ἐμοὶ

ὑποσχόμενος ὡς πολλὰ καὶ καλὰ περὶ Ὀμήρου ἐπίστασαι καὶ φάσκων ἐπιδείξειν, ἐξαπατᾷς

με καὶ πολλοῦ δεῖς ἐπιδείξαι, ὅς γε οὐδὲ ἅττα ἐστὶ ταῦτα περὶ ὧν δεινὸς εἶ ἐθέλεις εἰπεῖν,

πάλαί ἐμοῦ λιπαροῦντος, ἀλλὰ ἀτεχνῶς ὥσπερ ὁ Πρωτεύς παντοδαπὸς γίγνη στροφέμενος

ἄνω καὶ κάτω, ἕως τελευτῶν διαφυγῶν με στρατηγὸς ἀνεφάνης, ἵνα μὴ ἐπιδείξῃς ὡς δεινὸς εἶ

τὴν περὶ Ὀμήρου σοφίαν. εἰ μὲν οὖν τεχνικὸς ὦν, ὅπερ νυνδὴ ἔλεγον, περὶ Ὀμήρου

ὑποσχόμενος ἐπιδείξειν ἐξαπατᾷς με, ἄδικος εἶ· εἰ δὲ μὴ τεχνικὸς εἶ, ἀλλὰ θεῖα μοῖρα

κατεχόμενος ἐξ Ὀμήρου μηδὲν εἰδὼς πολλὰ καὶ καλὰ λέγεις περὶ τοῦ ποιητοῦ, ὥσπερ ἐγὼ

εἶπον περὶ σοῦ, οὐδὲν ἀδικεῖς. ἐλοῦ οὖν πότερα βούλει νομίζεσθαι ὑπὸ ἡμῶν ἄδικος ἀνὴρ εἶναι

ἢ θεῖος.

ΙΩΝ. Πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες· πολὺ γὰρ κάλλιον τὸ θεῖον νομίζεσθαι.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν τὸ κάλλιον ὑπάρχει σοι παρ' ἡμῖν, ὦ Ἴων, θεῖον εἶναι καὶ μὴ τεχνικὸν περὶ

Ὀμήρου ἐπαιετήν.

B4 *Discuss:*

ceterum Tiberius per omnis ualeitudinis eius dies. nullo metu an ut firmitudinem animi ostentaret. etiam defuncto necdum sepulto. curiam ingressus est. consulesque sede uulgari per speciem maestitiae sedentis honoris locique admonuit. et effusum in lacrimas senatum uicto gemitu simul oratione continua crexit: non quidem sibi ignarum posse argui quod tam recenti dolore subierit oculos senatus: uix propinquorum adloquia tolerari. uix diem aspici a plerisque lugentium. neque illos imbecillitatis damnandos: se tamen fortiora solacia e complexu rei publicae petiuisse. miseratusque Augustae extremam senectam. rudem adhuc nepotum et uergentem aetatem suam. ut Germanici liberi. unica praesentium malorum leuamenta. inducerentur petiuit. egressi consules firmatos adloquio adulescentulos deductosque ante Caesarem statuunt. quibus adprentis 'patres conscripti, hos' inquit 'orbatos parente tradidi patruo ipsorum precatusque sum. quamquam esset illi propria suboles. ne secus quam suum sanguinem foueret attolleret. sibi et posteris confirmaret. crepto Druso preces ad vos conuerto disque et patria coram obtestor: Augusti pronepotes, clarissimis maioribus genitos, suscipite regite, uestram meamque uicem explete. hi uobis, Nero et Druse, parentum loco. ita nati estis ut bona malaque uestra ad rem publicam pertineant'. magno ea fletu et mox precationibus faustis audita; ac si modum orationi posuisset, misericordia sui gloriaque animos audientium impleuerat: ad uana et totiens inrisa reuolutus, de reddenda re publica utque consules seu quis alius regimen susciperent, uero quoque et honesto fidem dempsit.

TACITUS *Annales* IV 8-9

B5 *Discuss:*

tum primum bello celerem intendisse sagittam	590
dicitur ante feras solitus terrere fugacis	
Ascanius, fortemque manu fudisse Numanum,	
cui Remulo cognomen erat. Turnique minorem	
germanam nuper thalamo sociatus habebat.	
is primam ante aciem digna atque indigna relatu	595
uociferans tumidusque nouo praeccordia regno	
ibat et ingentem sese clamore ferebat:	
non pudet obsidione iterum ualloque teneri.	
bis capti Phryges, et morti praetendere muros?	
en qui nostra sibi bello conubia poscunt!	600
quis deus Italiam, quae uos dementia adegit?	
non hic Atridae nec fandi fictor Vlixes:	
durum a stirpe genus natos ad flumina primum	
deferimus saeuoque gelu duramus et undis;	
uenatu inuigilant pueri siluasque fatigant,	605
flectere ludus equos et spicula tendere cornu.	
at patiens operum paruoque adsueta iuuentus	
aut rastris terram domat aut quatit oppida bello.	
omne aeuum ferro teritur, uersaque iuuentum	
terga fatigamus hasta, nec tarda senectus	610
debilitat uiris animi mutatque uigorem:	
canitiem galea premimus, semperque recentis	
comportare iuuat praedas et uiuere rapto.	
uobis pieta croco et fulgenti murice uestis,	
desidia cordi, iuuat indulgere choreis,	615
et tunicae manicas et habent redimicula mitrae.	
o uere Phrygiae, neque enim Phryges, ite per alta	
Dindyma, ubi adsuetis biforem dat tibia cantum.	
tympana uos buxusque uocat Berecynthia Matris	
Idaeae: sinite arma uiris et cedite ferro.	620

VIRGIL *Aeneid* IX 590-620

[TURN OVER

is porro quamuis circum celerantibus auris
 confluat, haud poterit tamen uno tempore totum
 compleri spatium; nam primum quemque necessest
 occupet ille locum, deinde omnia possideantur. 390
 quod si forte aliquis, cum corpora dissiluerit,
 tum putat id fieri quia se condenseat aer,
 errat; nam uacuum tum fit quod non fuit ante
 et repletur item uacuum quod constitit ante,
 nec tali ratione potest denserier aer 395
 nec, si iam posset, sine inani posset, opinor.
 ipse in se trahere et partis conducere in unum,
 qua propter, quamuis causando multa moreris,
 esse in rebus inane tamen fateare necessest,
 multaque praeterea tibi possum commemorando 400
 argumenta fidem dictis conradere nostris.
 uerum animo satis haec uestigia parua sagaci
 sunt, per quae possis cognoscere cetera tute,
 namque canes ut montiuagae persaepe ferai
 naribus inueniunt intectas fronde quietes, 405
 cum semel institerunt uestigia certa uiai,
 sic alid ex alio per te tute ipse uidere
 talibus in rebus poteris caecaeque latebras
 insinuare omnis et uerum protrahere inde,
 quod si pigraris paulumue recesseris ab re, 410
 hoc tibi de plano possum promittere, Memmi:
 usque adeo largos haustus e fontibus magnis
 lingua meo suauis diti de pectore fundet,
 ut uerear ne tarda prius per membra senectus
 serpat et in nobis uitai claustra resoluat, 415
 quam tibi de quauis una re uersibus omnis
 argumentorum sit copia missa per auris.